

APARELL GENITAL FEMENI

CONTRIBUCIÓ AL TRACTAMENT DEL GASTAMENT

pel Dr. J. M. VILAPLANA

Dins de l'era quirúrgica de la Medecina es desenrotllà a l'ensemps la terapia intervencionista dels gastaments incomplets ovular i embrionari. Contra els intervencionistes a *autrance* hi havien els moderats oposant el veto en el sentit de no intervinde més que quan l'hemorragia o l'infecció, generalment caracteritzada aquesta per temperatura arribant als 39°, possessin en perill a la malalta.

Winter, en el Congrès de Strasburg, cridà l'atenció sobre els perills que ofereix el raspat quan el contingut bacterià de l'úterus té propietats hemolítiques, en quin cas la maniobra pot esdevindre el causant de greus bacteriemies per a obrir les portes a l'infecció primitivament localitzada.

El tractament simptomàtic per mitjà del taponament i de les irrigacions vaginals calentes, són bons recursos en cas d'urgència, mes a l'aprofitar-los no s'ha d'oblidar que'l primer al estancar la sang i demés secrecions ofereix un excelent mitjà de creure i que'ls efectes del segón són molt momentanis.

Respecte al raspat, no hi ha pas dubte que's un dels més brillants procediments per a tractar el gastament desviat. Adaptant ses varietats a la mena del cas i oportunament aplicat, queden talment reduïts els seus perills, que sense por pot emprendre's quasi sempre. Porto fets 40 raspats post-abortum sense una defunció; en un sòl cas fracassà *quoad sanitudinem*, en una malalta que ja infectada, l'operació no detengué, o potser provocà, millor dit, una greu septicemia que durant tres setmanes tingué a la dona en perill de mort.

No soc jo un adversari del raspat ni dels altres procedi-

ments, sinò un practicant dels mateixos, cregut que això no és obstacle perquè jo no parli de l'ús d'un agent farmacològic tant conegut com descuidat en la malaltia que'ns ocupa; em refereixo al seguel cornut. Per l'immensa majoria dels metges, està formalment contraindicat en els gastaments retinguts; el principi de Pajot «no donar seguel quan l'úterus està ocupat» es fals aplicat al gastament. Ben coneguda és la raó en que s'apoiem: el seguel provoca contracció tetànica del múscul uterí tant en les fibres del cós com en les del coll, per quin motiu en lloc d'obrir, tanca la *cervix*; en conseqüència, el contingut en lloc d'ésser expulsat és pel contrari més retingut.

Una diferència notable separa l'úterus gastant del parturient; en aquest últim la contracció tetànica de la musculatura uterina pot ocasionar la ruptura de l'entranya, mentres que'n el primer no havent-hi formació d'anell de Bandl es descarta en absolut aital perill.

Dit això, refutarém el principi de Pajot aplicat al gastament per quatre raóns. Anatomofisiològica: el cós de la matriu està constituït en sa quasi totalitat per fibres musculars més o menys longitudinals; en el coll predominen les fibres elàstiques anularment disposades. A part aquesta constitució, lo que principalment s'ha de tindre en compte, és l'inserció que les primeres prenen en les segones. Acceptant quasi tothom aquesta anatomia de la matriu, còm podria explicar-se una contracció longitudinal sense aixecament i dilatació anular? Experimental: posteriorment als treballs de Schatz, ja ningú creu en el tetanisme permanent produït pel seguel, doncs amb son enginyós tocodinòmetre, ha registrat una mena de tetanisme tant rítmic, que diu ell «té tot el caràcter de forta contracció coordinada»; més encara, el mateix autor senyala el fet, que he pogut comprovar, que dita substància adelanta l'expulsió d'un metreurinter previament col·locat, i que jamai l'ha empresonat. L'últim raonament que porto a la vostra consideració és purament clínic.

Per allà l'any 1911 vaig començar a tractar sistemàticament per mitjà del *secale cornutum* els gastaments que's presentaven a la Policlínica de Ginecologia; la majoria d'ells estàn registrats i alguns testimoniats per confreres. He de confessar el recel amb que ho feia al principi, ja que'm semblava pecar al desentendre'm del precepte de Pajot. Mes els éxits em donaren coratge per a continuar el tractament.

Posteriorment Polak, de New York, recomanà el mateix tractament; semblant criteri regnà no fà gaire en les sessions de l'Academia Ginecològica de Madrit. La manca d'espai no'm permet portar les histories clíniques, per altra part innecessaries ja que la majoria s'ajustarian a la present: Obs. 3402, pluripara de 36 anys, sense antecedents morbosos; després d'una amenorrea de més de dos mesos, se feren manipulacions intrauterines per a provocar el gastament tota vegada que la dòna es cregué embraçada; al cap de pocs dies sobrevingueren lleugeres metrorragies i no fou expulsat més que l'embrió. Status: forta metrorragia, temp. 38,2, matriu tova del volúm del puny, cervix deiscient, l'orifici intern és impermeable a l'index, la malalta no aqueixa cap dolor. Un estat semblant ve sostingut dès de fà 4 dies. Tractament: irrigacions vaginals antissèptiques, ergotina Ivón 20 gotes, 3 voltes al dia. Désprés de la tercera dosi i al cap d'unes 14 hores de tractament, fou expulsada la placenta per complet i en mig d'intensissims cólics metrats. Al cap de 48 hores la reveig en la Policlínica, no quedant del passat més que una lleugera pérdua sanguinosa. Faig continuar l'ergotina durant uns quants dies més a la dosi de 20 gotes diaries en dúes vegades. Al quart dia, la malalta fou dada d'alta. El tractament va ésser ambulatori. Així porto tractats una trentena de cassos. En dúes d'elles es practicà finalment el raspat.

Perqué en el mateix espai de temps he practicat raspats tributaris del tractament ergotinic? Per imposició social unes voltes i en altres per afany intervencionista perfectament excusable, ja que ambdós tractaments estàn igualment indicats i condueixen al mateix fi.

CONCLUSIONS

I. El seguel cornut pot cumplir la majoria de les indicacions a pendre en el gastament complicat.

II. No determina efectes secundaris.

III. Es condició indispensable propinar-lo a dosis altes.

La present comunicació no té més objecte que'l de fer perdre la por que'l metge té de donar seguel quan l'úterus gastat està ocupat, sense pretendre excluir els altres procediments.